

MØTEINNKALLING

KONTROLLUTVALGET I TOLGA KOMMUNE

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører (jf KommuneLOvens § 11-5). For å begrense antall deltakere av hensyn til smittevern bes evt. publikum om å delta via Teams. Lenke kan fås ved henvendelse til sekretariatet.

MØTEDATO: Mandag 6. desember 2021

KL.: 13:30

STED: Storstua, 2. etasje i kommunehuset

NB! Dersom retningslinjer for smittevern tillater fysisk møte. Hvis ikke gjennomføres møtet digitalt via Teams

SAKSLISTE

SAK NR.	INNHold
27/2021	Godkjenning av saksliste og innkalling
28/2021	Orientering om revisjonsstrategi og status regnskapsrevisjon for 2021
29/2021	Oppfølging av forvaltningsrevisjon, «Oppvekst...»
30/2021	Kontrollutvalgets årsplan og møteplan for 2022
31/2021	Orienteringssaker
32/2021	Eventuelt
33/2021	Godkjenning av dagens protokoll

Vara får tilsendt saksdokumenter, men møter kun etter nærmere avtale.

Vær oppmerksom på at den enkelte representant selv er ansvarlig for å følge med på eventuelle inhabilitetsproblematikk i den enkelte sak. Den enkelte representant **må** selv kontrollere om det foreligger inhabilitet i noen saker og eventuelt varsle om dette til møtesekretæren, uavhengig av om det har vært inhabilitet ved tidligere behandlinger av saken(e).

Fredag 26.november 2021
For Audun Holte, leder i kontrollutvalget

Torill Bakken

Torill Bakken
Kontrollutvalg Fjell IKS, Sekretariat for kontrollutvalget

Kopi sendt: Ordfører i Tolga kommune, Revisjon Midt-Norge, Kommunedirektør i Tolga, Ekspedisjonen for off. gjennomsyn, varamedlemmer

**Eventuelle forfall meldes til Kontrollutvalg Fjell IKS,
Torill Bakken tlf.: 908 15 168**

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	27/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 27/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
06.12.21

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksdokumenter:

- Saksliste til møte 06.12.21

Saksframlegg:

Saken er obligatorisk i alle møtene i utvalget.
Sakslisten er fastsatt i samråd med utvalgsleder.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste til møte 06.12.21 godkjennes.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	28/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 28/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
06.12.21

Orientering om revisjonsstrategi og status regnskapsrevisjon for 2021

Saksdokumenter:

- Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, jf. kommuneloven § 23-2, samt holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

Kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA, reviderer kommunens årsregnskap. Revisor rapporterer om resultatet til kontrollutvalget og kommunestyret gjennom revisjonsberetningen. Revisjonsberetningen skal være ferdig til 15. april. Kontrollutvalget gir en uttalelse om kommunens årsregnskap til kommunestyret, som er basert på revisjonsberetningen.

Kontrollutvalgets sekretariat har i den anledning bedt oppdragsansvarlig revisor for Tolga kommune om å orientere om revisjonsstrategien for 2021. Formålet med revisjonsstrategien er primært å avdekke risiko for feilrapportering og definere hvilke revisjonshandlinger revisor må gjennomføre for å avgi revisjonsberetningen.

Vurdering og konklusjon:

Med denne orienteringen får kontrollutvalget mulighet til å følge opp det arbeidet som gjøres og at revisjonen fungerer på en betryggende måte. Kontrollutvalget kan ta revisjonsstrategien og status for regnskapsrevisjonen for 2021 til orientering dersom det ikke framkommer opplysninger under behandlingen som krever oppfølging. Revisors uavhengighetserklæring er vedlagt saken.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2021 til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet for Tolga kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Revisjon Midt-Norge SA har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Revisjon Midt-Norge SA utfører revisjon og er organisert som et samvirkeforetak.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Revisjon Midt-Norge SA utfører revisjon og er organisert som et samvirkeforetak.
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenrevisering
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<p>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Tolga kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Tolga kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Tolga kommune.

Stjørdal 12. oktober 2021

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Revisjon Midt-Norge SA

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	29/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 29/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato: 06.12.21

Oppfølging av forvaltningsrevisjon «Oppvekst - kommunens arbeid med tidlig innsats, samhandling mellom barnehage, skole og PPT»

Saksdokumenter:

- Forvaltningsrevisjonsrapport – sak 16/21
 - o <https://konfjell.no/wp-content/uploads/2020/12/1621-vedl-Tidlig-innsats-samhandling-mellom-barnehage-skole-og-PPT.pdf>
- Tilbakemelding i fra kommunedirektøren (ettersendes)

Saksopplysninger:

§5 i «Forskrift om forskrift om kontrollutvalg og revisjon» sier at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak av forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp. Det er sentralt av hensyn til å sikre en "lærende organisasjon" at resultatene av forvaltningsrevisjonsprosjekter blir fulgt opp. Bestemmelsen pålegger kontrollutvalget et ansvar for å påse at det blir gjort. Alle forvaltningsrevisjonsrapporter skal systematisk følges opp for å se til at forvaltningen iverksetter tiltak for å rette opp påviste avvik/svakheter. Kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets merknader blir fulgt opp gjelder også i forhold til saksområder som ligger til andre folkevalgte organer. Det er kommunens kommunedirektør som har ansvar for oppfølgingen av kommunestyrets merknader, jf. kommuneloven § 13 nr. 1. Det ligger ikke til kontrollutvalget å fastsette *hvordan* administrasjonen skal følge opp påviste avvik/svakheter i det konkrete tilfelle.

Saksframlegg:

Kontrollutvalget behandlet den 07.06.21 forvaltningsrevisjonsrapporten "Oppvekst - kommunens arbeid med tidlig innsats, samhandling mellom barnehage, skole og PPT", sak 16/21. Kommunestyret behandlet rapporten den 24.06.21 – sak 47/21. Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt:

Forvaltningsrevisjonsrapporten «*Oppvekst - kommunens arbeid med tidlig innsats, samhandling mellom barnehage, skole og PPT*» av 28.05.21 tas til etterretning.

Tolga kommune følger revisors anbefalinger og kommunestyret ber kommunedirektøren om å:

MØTEBOK

- Igangsette et felles kartleggingsverktøy for sosioemosjonelle – og atferdsmessige utfordringer på småskoletrinnet.
- Revidere plan for overganger mellom skole og barnehage i Tolga kommune.
- Sørge for at saksbehandlingstiden for sakkyndig vurdering tilfredsstillende forvaltningslovens bestemmelser.

Kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.12.21

Saksvurdering:

Sakspapirene sendes ut før gitt frist for tilbakemelding.

Kommunedirektørens rapportering om iverksatte tiltak vil ettersendes til kontrollutvalget så snart den mottas.

Kontrollutvalget må på bakgrunn av tilbakemeldingen vurdere om svaret er tilfredsstillende. Kontrollutvalget kan under behandlingen ta stilling til eventuell videre oppfølging av rapporten.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kommunens tilbakemelding om iverksettelse av tiltak på bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapporten «*Oppvekst - kommunens arbeid med tidlig innsats, samhandling mellom barnehage, skole og PPT*» tas til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	30/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 30/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato: 06.12.21

Årsplan 2022 for kontrollutvalget i Tolga

Saksdokumenter:

- Utkast til årsplan med møteplan for 2022

Saksopplysninger:

Møter i kontrollutvalget holdes på de tidspunkt som er vedtatt av kontrollutvalget selv, eller når kontrollutvalgets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører i henhold til kommuneloven § 11-5.

Innkalling til møtet skal med høvelig varsel sendes utvalgets medlemmer, ordfører og kommunens oppdragsansvarlige revisor. Innkallingen skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles samt saksdokumenter.

Oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når sak som angår en revisors tilsetningsforhold behandles.

Ordfører har møte- og talerett.

Saksframlegg:

Kontrollutvalget skal årlig utarbeide en plan (årsplan) for sitt arbeid. Utkast til årsplan som er utarbeidet redegjør for kontrollutvalgets formelle grunnlag og lister opp de faste oppgavene knytte til kontrollarbeidet, inkl. regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll samt at den viser et utkast til møteplan.

Møteplanen som følger årsplanen som vedlegg viser hvilke faste saker som skal behandles i kontrollutvalget til ulike tider av året. I tillegg kommer det saker fortløpende som kontrollutvalget får oversendt fra kommunestyret eller fra revisor, tar opp på eget initiativ og saker kontrollutvalget tar opp på grunnlag av henvendelser utenfra.

Det er lagt opp til 5 møter i 2022 i alle utvalg tilknyttet Kontrollutvalg Fjell IKS, men kontrollutvalget har mulighet til å avholde flere møter ved spesielle behov. Kontrollutvalget må ha rom til å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle komme frem gjennom året. I 2021 er det gjennomført 5 møter.

MØTEBOK

Kontrollutvalgets møter har i 2021 vært holdt i Tolga kommunehus i Storstua, fortrinnsvis på mandager med møtestart kl. 13:30. I forslag til møteplan har sekretariatet videreført ukedag og tidspunkt.

Andre aktuelle datoer som er verdt å merke seg for kontrollutvalget er:

- 2. - 3. februar 2022 – NKRF's kontrollutvalgskonferanse. (Gardermoen)
- 8. – 9. juni 2022 – Forum For Kontroll og Tilsyn arrangerer kontrollutvalgskonferanse. (Gardermoen)

Også i 2022 må en være forberedt på at møter på kort varsel må gjennomføres som fjernmøter dersom det oppstår en økt smitte i regionen. Det tilrettelegges for Teamsdeltakelse for hvert møte.

Utkastet til årsplan med møteplan for 2022 legges frem for kontrollutvalget til behandling og anbefales vedtatt med de endringer som kontrollutvalget selv bestemmer.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Årsplan med møteplan for 2022 godkjennes.

Ordinære møter i kontrollutvalget i 2022 fastsettes slik:

- Møtene starter kl. 13:30
- Møtestedet er fortrinnsvis møterom Storstua
- Møtedatoene er:
 - Mandag 07.02.22
 - Mandag 25.04.21
 - Mandag 13.06.21
 - Mandag 03.10.21
 - Mandag 05.12.21

Årsplanen oversendes kommunestyret til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	31/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 31/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
06.12.21

Orienteringssaker

Sekretariatet vil presentere følgende orienteringssaker i møtet:

Orienteringssak 1: Tilsynsrapport

Statsforvalteren har gjennomført tilsyn med Tolga kommunes arbeid med tilsyn med miljørettet helsevern i barnehager og skoler 2021.

<https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/innlandet/2021/tolga-kommunes-arbeid-med-tilsyn-med-miljorettet-helsevern-i-barnehager-og-skoler-2021/>.

Orienteringssak 2: NKRF`s kontrollutvalgskonferanse 2022

Den årlige kontrollutvalgskonferansen går av stabelen 2.-3. februar 2022. Programmet annonseres senere.

Orienteringssak 3: Kronikk av Per Kristian Foss

Riksrevisoren har skrevet en kronikk om hvorfor det er viktig med kontroll for å beholde tilit. «*Uten kontroll forvitrer fundamentet som demokratiet vårt er bygd på: Tilliten mellom innbyggerne og myndighetene.*»

Se vedlegg.

Orienteringssak 4: Habilitetsbrudd i klagebehandlingen må unngås

Sivilombudsmannen har en kronikk i Kommunal Rapport den 18. desember 2019 hvor det gis fire tips til hvordan en kommune kan organisere sin klagesaksbehandling for å unngå brudd på habilitetsbestemmelsen. Selv om kronikken er to år gammel er dette en veldig aktuell problemstilling i mange kommuner, og det kan være nyttig at kontrollutvalget er kjent med hvordan en klagesaksbehandling i en kommune bør foregå.

Se vedlegg.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak:

Uten kontroll forsvinner tilliten

Publisert 01.11.2021

Per-Kristian Foss, riksrevisor og Riksrevisjonens daglig leder

Foto: Riksrevisjonen/Ilja Hendel

KRONIKK | Vi er privilegerte som lever i et åpent og moderne demokrati, men betyr det at vi trenger mindre kontroll? Etter åtte år som riksrevisor, er jeg overbevist om at svaret er *nei*. Uten kontroll forvitrer fundamentet som demokratiet vårt er bygd på: Tilliten mellom innbyggerne og myndighetene.

Kanskje du har fått med deg diskusjonen mellom Riksrevisjonen og Stortingets presidentskap denne høsten? Saken handlet om vår anledning til å kontrollere Stortingets administrasjon, etter at det daværende presidentskapet stoppet en pågående etterlevelserevisjon i 2017. Siden da har ikke vi kontrollert hvordan administrasjonen etterlever lover og regler.

Det tilhører heldigvis sjeldenhetene at vi debatterer med oppdragsgiveren vår i media, men denne gangen så vi oss nødt til å ta diskusjonen. Saken understreker betydningen av uavhengighet – en kjerneverdi i offentlig revisjon. Innenfor gjeldende mandat og lovgrunnlag er det opp til oss som revisor å bestemme hvilke revisjoner vi skal gjennomføre. De vi undersøker, kan og skal ikke styre dette.

Utfallet av den offentlige «oppvasken» ble heldigvis at Stortingets presidentskap stadfestet at vi har mandat til å gjøre slike revisjoner. Det er jeg svært glad for.

I det store bildet handlet ikke denne saken om Riksrevisjonen, men om tilliten til Stortinget – vår viktigste demokratiske institusjon. Pressen har i høst avslørt at særordninger for stortingsrepresentantene ikke fungerer etter hensikten, og at administrasjonen har manglet kontrollrutiner, inkludert fra oss som ekstern revisor. Det er ingen tjent med.

Uavhengighet er avgjørende for tilliten til både revisor og de vi kontrollerer. Det må vi verne om på alle nivåer, enten vi snakker stat, fylke eller kommune.

Uavhengighet er avgjørende for tilliten til både revisor og de vi kontrollerer. Det må vi verne om på alle nivåer, enten vi snakker stat, fylke eller kommune. Innbyggerne i kommunen du reviderer skal kunne stole på at de har en vaktbikkje som passer på at lover og regler overholdes og at kommunen styres i tråd med

vedtatt politikk.

Selskapskontroll blir stadig viktigere

Et eksempel på dette er selskapskontroll – et område jeg mener det er viktig å prioritere fremover, og der jeg ser at kommunerevisjonen har klare paralleller til arbeidet vi gjør med å kontrollere statens eierskap.

Staten flytter stadig mer ansvar og flere oppgaver over til kommunene, for eksempel innen psykisk helsevern. Samtidig flyttes samfunnsoppgaver og tjenester fra offentlige virksomheter til selskaper. Tendensen gjelder for hele offentlig sektor, på alle nivåer. Mange selskaper leverer i dag samfunnskritiske tjenester som er avgjørende for beredskap, infrastruktur og innbyggernes liv og helse. Disse selskapene er med andre ord svært viktige.

Jeg har i mange sammenhenger tatt til orde for at det offentlige må bli en mer profesjonell eier. Det betyr aktiv oppfølging, ikke mer detaljstyring. Når stadig flere offentlige tjenester leveres av selskaper, stiller det krav til eierstyringen, for eksempel gjennom styrerepresentasjon. Styrene håndterer mange viktige og kontroversielle saker, som plassering av sykehus og nedleggelse av helsetilbud. Rekruttering til styrene må derfor være systematisk og bør evalueres.

“ Rekruttering til styrene må derfor være systematisk og bør evalueres.

Nok en gang er tillit et nøkkelord. Innbyggerne skal føle seg trygge på at selskapene som eies av fellesskapet, styres på en måte som sikrer det samme fellesskapets interesser og behov.

Og når ansvar flyttes og oppgaver løses på nye måter, er spørsmålene om tillit og kontroll kanskje enda viktigere. Derfor tror jeg selskapskontroll blir en stadig viktigere oppgave for oss som jobber med offentlig revisjon. Er dette kanskje et felt vi bør se mer helhetlig på?

Sammen kan vi bli enda bedre

I fjor markerte Norges Kommunerevisorforbund sitt 75-årsjubileum. I den forbindelse stilte jeg [spørsmålet](#): «Kan og bør vi gjennomføre samarbeidsrevisjoner? Kan vi gå inn i en problemstilling og se hele saksgangen fra vedtak i Stortinget, via statsforvaltningens planlegging til iverksetting i den enkelte kommune, kanskje bydel?» Mitt enkle svar er fortsatt «ja». Vi kan gjennomføre slike undersøkelser, enten parallelt eller sammen.

“ For oppdragsgiverne våre tror jeg det kunne resultere i svært nyttige rapporter, og kanskje er selskapskontrollen et sted å starte?

Det er alltid utfordrende å gjøre ting man ikke har prøvd før. Fellesrevisjoner vil være ressurskrevende og sikkert by på uforutsette utfordringer. Samtidig kan det gi oss en unik mulighet til å se hele bildet, for eksempel innen helse, kraftforsyning eller avfallshåndtering. Jeg håper derfor at dere utforsker denne muligheten i årene fremover. For oppdragsgiverne våre tror jeg det kunne resultere i svært nyttige rapporter, og kanskje er selskapskontrollen et sted å starte?

Takk!

Etter åtte spennende og lærerike år som riksrevisor og daglig leder for Riksrevisjonen, takker jeg av ved årsskiftet. Fra 1. januar 2022 skal en annen overta stafettspinnen og lede Riksrevisjonen videre.

Vi er Stortingets kontrollorgan og vår oppgave er å sjekke staten. Formålet er ikke å finne feil eller å kritisere, men å bidra til en bedre statsforvaltning som kommer innbyggerne til gode. Riksrevisjonens visjon er en viktig veileder for revisor: Vi skal være til nytte for morgendagens samfunn. Derfor skal vi

utvikle oss faglig og metodisk, undersøke aktuelle og relevante saker, og kommunisere slik at innbyggerne forstår.

“ **Jeg vil takk Norges Kommunerevisorforbund for åtte år med et svært godt og konstruktivt samarbeid. Det har jeg satt stor pris på.**

Vi har mye til felles med kommunerevisjonen, og jeg mener vi kan blir enda bedre ved å samarbeide mer. Jeg vil takke Norges Kommunerevisorforbund for åtte år med et svært godt og konstruktivt samarbeid. Det har jeg satt stor pris på. Jeg ønsker deg som er kommunerevisor lykke til videre med jobben du gjør for lokaldemokratiet over hele landet vårt. Det er viktig, og en forutsetning for innbyggernes tillit til myndighetene.

ØVRIGE KRONIKØRER:

Bidragstere fra KS
Kommunesektorens
organisasjon

Foto:
Kommunal
Rapport

Ragnhild Sved, debatt-
redaktør i Kommunal
Rapport

Foto: TI
Norge

Av Tor Dølvik, spesialrådgiver i
Transparency International Norge
og medlem av Kommunesektorens
etikuttvalg

Lenke til **Kommunerevisoren** nr. 6/2021:

<https://www.nkrf.no/kommunerevisoren/2021/6>

Del artikkelen:

Denne artikkelen ble publisert i Kommunerevisoren nr. 6/2021

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Haakon VIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00, Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2021

Med gode prosedyrer og rutiner for klagesaksbehandlingen, blir det enklere å overholde habilitetsbestemmelsene, skriver Aage Thor Falkanger. Foto: Tore Kristiansen, VG/NTB scanpix

Denne artikkelen er over ett år gammel. Den kan inneholde utdatert informasjon.

› **KRONIKK** 18.12.2019 07:03

Meninger i kronikker står for skribentens regning.

Habilitetsbrudd i klagebehandlingen må unngås

Det skjer ofte brudd på habilitetsbestemmelsene når kommunene behandler klager. Her gir vi fire tips til hvordan dette kan unngås.

AAGE THOR FALKANGER
sivilombudsmann

Sivilombudsmannen mottar stadig saker der det anføres at klagesaksbehandlingen i kommunen ikke har vært reell fordi personen som behandlet saken i førsteinstans, også har deltatt ved forberedelse av saken for klageinstansen (typisk klagenemnd).

Utgangspunktet er at klager på enkeltvedtak skal behandles av et organ som er overordnet organet som fattet vedtaket.

Dette utgjør brudd på kommunelovens habilitetsbestemmelse, og konsekvensen vil ofte bli at kommunens vedtak må kjennes ugyldig.

Her gir vi fire tips til hvordan en kommune kan organisere sin klagesaksbehandling for å unngå brudd på habilitetsbestemmelsen.

Utgangspunktet er at klager på enkeltvedtak skal behandles av et organ som er overordnet organet som fattet vedtaket. For enkeltvedtak fattet av en kommune, vil det samme forvaltningsorganet - altså kommunen - i mange tilfeller behandle saken både

som førsteinstans og som klageinstans.

For å sikre en reell to-instansbehandling i disse sakene, er det gitt en særlig habilitetsbestemmelse i kommuneloven § 40 nr. 3 bokstav c, som lyder:

«Ved behandling av klager etter forvaltningsloven § 28 andre ledd er ansatte eller folkevalgte som var med på å treffe det påklagede vedtak, eller som medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for dette, inhabile ved klageinstansens behandling av saken og ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

Er en overordnet ansatt inhabil i en sak, kan direkte underordnet ansatt ikke delta ved klageinstansens behandling av saken, eller ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.»

Regelen innebærer at en person som har behandlet en sak i førsteinstans, ikke kan forberede saken for klageinstansen. Det samme gjelder personer som er direkte underordnet en som er inhabil.

Lovgiver har vedtatt at regelen skal videreføres i den nye kommuneloven som trer i kraft 1. januar 2020.

Fire tips til praktisk saksbehandling:

1. Gjør en grundig forberedelse av saken før oversendelse til klageinstansen.

En hovedutfordring ved klagesaksbehandlingen, særlig i mindre kommuner, er at det gjerne er få ansatte som har kompetanse på de ulike saksfeltene. Kommunen vil da kunne oppleve at den ikke har kvalifiserte personer til å forberede saken for klageinstansen.

Når et vedtak påklages, skal klagen fremsettes for det organ som har truffet vedtaket. Vedtaksorganet må foreta en vurdering av nye anførsler fra klager. Det kan også foreta ytterligere utredning om nødvendig.

Saksbehandleren som behandlet saken i førsteinstans kan altså motta klagen, foreta vurderinger av denne, og også avgi en uttalelse i saken før den sendes til saksforberedende klagesaksbehandling. Det er først når saken videresendes til klageinstansen at den aktuelle ansatte blir inhabil, og således ikke lenger kan delta i saksbehandlingen.

Hvis førsteinstansens saksforberedelse er grundig, vil saksforberedelsen i klageinstansen i stor grad kunne bygge på denne. Loven stiller ikke krav til en fullstendig ny administrativ saksforberedelse for klageinstansen.

2. Sørg for et klart skille mellom førsteinstans og klageinstans.

Lovverket forutsetter et klart skille mellom førsteinstansen og klageinstansens klagesaksbehandling. Vi har i praksis sett at dette skillet kan fremstå som uklart. Konsekvensen er at det kan oppstå tvil om på hvilket tidspunkt en person eventuelt ble inhabil.

Når vedtaksorganets forberedende klagesaksbehandling er ferdig, skal dokumenter fra førsteinstansbehandlingen og dokumenter som er kommet til under den forberedende klagebehandlingen, oversendes til klageinstansen.

Ved at førsteinstansen rutinemessig underretter klager om at en sak sendes til klageinstansen, vil det fremgå helt tydelig når førsteinstansens saksbehandling avsluttes. En slik rutine vil også kunne bidra til å bevisstgjøre ansatte om sin rolle i saken.

3. Vurder eget sekretariat for klageutvalget.

Et eget sekretariat for klageutvalget vil i mange tilfeller kunne avhjelpe inhabilitetsutfordringer. Kommuner som ikke har mulighet til å opprette et eget sekretariat som utelukkende forbereder kommunens klagesaker, kan for eksempel legge dette arbeidet til en avdeling som allerede utfører støtte- eller stabsfunksjoner for administrasjonssjefens kontor.

4. Vurder ekstern bistand.

Av og til vil det fremstå som svært krevende å ivareta lovens krav til habilitet, for eksempel fordi administrasjonssjefen har behandlet en sak i førsteinstans, med den følge at alle ansatte i administrasjonen er inhabile. I slike tilfeller kan bruk av ekstern hjelp til det saksforberedende arbeidet for klageinstansen være løsningen. Dette kan for eksempel utføres av en advokat, en konsulent eller en ansatt i en nabokommune.

Selv om kommunelovens habilitetsbestemmelse kan skape praktiske utfordringer, må den følges. Med gode prosedyrer og rutiner for klagesaksbehandlingen, blir det enklere å overholde regelen. For kommunen vil det være ressursbesparende å unngå inhabilitetsinnsigelser som fører til ugyldige vedtak.

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	32/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 32/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
06.12.21

Eventuelt

Saksdokumenter:

-Ingen

Saksutredning:

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget bør/kan/må ta tak i.

På grunn av sakens karakter, kan det være mulig at møtet må lukkes dersom det skal behandles taushetsbelagte opplysninger, jf Offentlighetslovens § 13.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak:

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	06.12.21	33/21

Behandling av saken:

Saksnr.: 33/21
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
06.12.21

Godkjenning av dagens protokoll – 6. desember 2021

Saksopplysninger:

Det anbefales at protokollen gjennomgås og godkjennes etter møtet. Protokollen vil bli offentliggjort på våre nettsider umiddelbart etter godkjenning.

Saksopplysninger:

Protokollen gjennomgås i møtet.

Forslag til vedtak:

Møteprotokollen i fra dagens møte i kontrollutvalget den 6. desember 2021, godkjennes.

Behandling:

Vedtak: